

"Todos los seres humanos nacen libres e iguales en dignidad y derechos (...)" Art. 1 de la Declaración Universal de los Derechos Humanos
"Tots els éssers humans naixen lliures i iguals en dignitat i drets (...)" Art. 1 de la Declaració Universal dels Drets Humans

Queixa	2602331
Matèria	Transparència
Assumpte	Pregunta formulada amb data 20/4/2026 sobre el detall de totes les despeses relacionades amb els viatges dels anys 2024, 2025 i 2026 vinculades a les activitats de Las Naves.

RESOLUCIÓ DE CONSIDERACIONS A L'ADMINISTRACIÓ

1 Tramitació de la queixa

1.1. El 8/5/2026, la persona interessada va presentar un escrit de queixa en el qual detalla els fets següents i efectua estes consideracions:

(...) Primer.- En data 20 d'abril de 2026 vaig formular una pregunta al Ple de l'Ajuntament de València, on vaig formular una pregunta al Ple dirigida a la Fundació Las Naves on demanava una taula que continguera el detall de totes les despeses relacionades amb els viatges dels anys 2024, 2025 i 2026 vinculades a les activitats de citada Fundació agrupades per data i destinació, indicant l'objecte del viatge, on també s'incloguen detallades les possibles despeses de manutenció, transport, allotjament i qualsevol altra despesa relacionada. La pregunta no va rebre contestació, tal i com dicta l'article 132.3 del Reglament Orgànic del Ple de l'Ajuntament de València.

Segon.- En data 6 de maig de 2026 vaig presentar Recurs d'Empara a Alcaldia en base al que disposa l'article 18 del Reglament Orgànic del Ple de l'Ajuntament de València.

Tercer.- En data 7 de maig de 2026 se'm va comunicar que no procedia Recurs d'Empara argumentant que en una nota interpretativa del Secretari General i del Ple de l'Ajuntament de València, s'especifica que les preguntes no integren el nucli del dret a la informació reconegut a l'article 11 del ROP i que també es reconeix a l'art. 77 de la Llei 7/1985, de 2 d'abril, Reguladora de les Bases del Règim Local.

Quart.- Hi ha una contradicció evident entre la manera d'interpretar què és dret d'accés a la informació i què no ho és segons l'Alcaldia i repetides resolucions del Síndic de Greuges. En la novena consideració de la Nota Informativa 3/2023 el Secretari General i del Ple de l'Ajuntament de València diu que "la possibilitat dels regidors i els grups polítics municipals de formular preguntes al Ple i a les comissions informatives està regulada en els articles 128, 131 i 132 del ROP com un procediment de transparència i control. És a dir, són iniciatives de transparència i control i no accés a la informació".

En canvi, com diu la institució a la que m'adrece en la Resolució de Consideracions de les Queixes 2303659 i 2303705 diu que "Cal tindre en compte que les preguntes, a més de perseguir unes altres finalitats, també poden tindre per objecte accedir a la informació pública. Dit en altres paraules, que el dret d'informació reconegut als càrrecs electes en l'article 11 del ROP també pot ser exercit a través de les preguntes, no sols mitjançant la presentació de sol·licituds d'accés".

Cinquè.- La denegació de l'empara per part d'Alcaldia suposa una vulneració del dret dels regidors i regidores ja que, tal i com la institució a la qual m'adrece en aquest escrit ha

indicat anteriorment a l'Ajuntament de València, en la Resolució de consideracions de la Queixa 2303659, aquest tipus d'interpretació contradiu la doctrina reflectida en jurisprudència del Tribunal Constitucional, concretament a la STC 115 de 16 d'octubre de 2019 on es "recorda la necessitat d'evitar regulacions que puguen suposar limitacions innecessàries a l'exercici d'aquells drets o atribucions que integren l'estatut constitucionalment rellevant del representant públic i de formular una interpretació restrictiva de totes aquelles normes que puguen constrènyer-los, havent d'explicar les raons de la seua aplicació, sota pena, no sols de vulnerar el dret fonamental del representant dels ciutadans a exercir el seu càrrec (art. 23.2 CE), sinó també d'infringir el de la ciutadania a participar en els assumptes públics, art. 23.1 CE".

Sisè.- Per últim, volem insistir que amb aquesta denegació de l'empara, l'Alcaldia demostra l'incompliment de les reiterades recomanacions del Síndic de Greuges que tant en la resolució de consideracions 2303705 com en la de consideracions i de tancament 2303659, ha indicat a l'Ajuntament que "de conformitat amb el principi que consisteix a efectuar una interpretació favorable a l'exercici dels drets fonamentals, el dret d'empara de l'Alcaldia tutele i protegisca el dret d'informació dels regidors exercit a través de la presentació de sol·licituds o de preguntes quan en aquestes se sol·liciten dades i informacions preexistents".

1.2. El 18/5/2026, admesa la queixa a tràmit, es requerix a l'Ajuntament de València l'enviament, en el termini legal màxim d'un mes, d'un detall de les mesures adoptades per a facilitar tota la informació objecte de la pregunta presentada amb data 20/4/2026 sobre les despeses relacionades amb els viatges dels anys 2024, 2025 i 2026 vinculades a les activitats de Las Naves, agrupades per data i destinació, i amb indicació de l'objecte del viatge, on també s'incloguen detallades les possibles despeses de manutenció, transport, allotjament i qualsevol altra despesa que hi estiga relacionada.

1.3. El 28/5/2026, es registra l'informe remés per esta entitat local, en el qual s'exposa, en essència, el següent:

(...) la pregunta acumula en un únic escrit una pluralitat indeterminada de continguts materials, sense límit subjectiu, temporal ni objectiu intern, que excedix àmpliament la «formulació concisa i estricta d'una qüestió» exigida per l'article 131.2 ROP. No es tracta d'un únic fet, situació o informació delimitada, sinó d'un requeriment global, transversal i exhaustiu sobre un conjunt obert de viatges, destinacions, objectes i conceptes de despesa.

A més, i això és especialment rellevant, no pot apreciar-se en la iniciativa una «primera qüestió» autònoma, separable i suficientment delimitada que permeta donar una resposta material congruent en els termes de la Nota 3/2023, perquè el mateix inici de la pregunta ja apareix construït amb tal amplitud que es projecta sobre la totalitat indeterminada de les despeses de viatge corresponents a tres exercicis. La pròpia resposta municipal de 29 d'abril de 2026 va motivar expressament este extrem (...)

Resulta especialment rellevant que, durant el debat d'aprovació definitiva, l'oposició advertira expressament del caràcter restrictiu de la reforma i de la seua projecció sobre mandats posteriors, advertint que la incidència futura del reglament era perfectament previsible i coneguda abans de la seua aprovació definitiva (...)

Convé assenyalar, així mateix, que el promotor actual de la queixa pertany al Grup Municipal Compromís, és a dir, a un dels grups que va votar favorablement l'aprovació definitiva de la reforma reglamentària de 2022.

A més, el citat grup polític, en sessió plenària ordinària de 27 de gener de 2022, rebutjà la moció presentada pel Grup Municipal Popular que demanava la retirada del Projecte de modificació parcial del Reglament Orgànic del Ple per considerar-lo -segons els termes literals de la moció rebutjada- diametralment contrari a la recomanació del Síndic de Greuges. Per tant, el grup polític al qual pertany l'actual reclamant no només va aprovar la reforma en juliol de 2022, sinó que ja en gener d'aquell any rebutjà expressament la seua retirada per causa de les mateixes objeccions que ara invoca (...)

pot existir una discrepància interpretativa sobre l'abast més o menys ampli del dret de control polític o sobre la relació entre preguntes i accés a la informació, però el que no pot afirmar-se és l'existència d'una actuació arbitrària, immotivada o conscientment impeditiva del dret invocat. Ens trobem, en tot cas, davant una controvèrsia jurídica sobre la interpretació i aplicació d'una norma reglamentària vigent, no davant una negativa capritxosa o desproveïda de fonament (...).

1.4. El 28/5/2026, el Síndic remet l'informe de l'Ajuntament de València a la persona interessada per a al·legacions durant el termini de deu dies hàbils.

1.5. El 29/6/2026, la persona interessada presenta al·legacions. En síntesi, exposa el següent:

(...) En el present cas, la negativa absoluta a facilitar qualsevol dada concreta sobre despeses públiques rellevants suposa, en la pràctica, una denegació material del dret invocat. La informació requerida es referix a despeses públiques, vinculades a activitats d'una entitat dependent, relatives a viatges, dietes i allotjaments, en un període temporal delimitat. Es tracta, per tant, d'informació objectiva, existent, comptabilitzada i sotmesa a control intern, essencial per a l'exercici de la funció de fiscalització dels càrrecs electes.

No pot considerar-se que es tracte d'una petició indeterminada o materialment impossible d'atendre, sinó d'una sol·licitud de dades que han d'estar disponibles en els sistemes de gestió econòmicofinancera de l'Administració. Encara que es poguera admetre que la formulació de la iniciativa és àmplia, la resposta administrativa ha sigut la més restrictiva possible: la negativa total a facilitar informació. Des d'una perspectiva de proporcionalitat, l'Ajuntament disposava d'alternatives menys restrictives, com ara facilitar informació parcial o agregada o requerir una concreció addicional (...)

L'informe municipal al·ludix al fet que el règim actual deriva d'una reforma reglamentària aprovada en 2022. Esta circumstància no resulta determinant, atés que l'existència d'una norma reglamentària no exclou el seu control interpretatiu, els drets fonamentals han de ser respectats en la seua aplicació concreta, cap reglament pot justificar interpretacions que en buiden el contingut essencial. Finalment, cal destacar que la informació sol·licitada es referix a l'ús de recursos públics, matèria especialment sotmesa als principis de transparència i rendició de comptes. La negativa a facilitar esta informació resulta contrària a estos principis i dificulta el control democràtic de l'acció pública (...).

2 Conclusions de la investigació

Quant a si té cabuda el recurs d'empara davant de les preguntes, esta institució, dit siga amb tots els respectes, no compartix la interpretació municipal mantinguda en el sentit que el recurs d'empara no cap en el cas de les preguntes perquè estan regulades en un altre capítol del ROP diferent del capítol I del títol I, concretament, en el capítol II del títol VII.

Cal tindre en compte que les preguntes, a més de perseguir unes altres finalitats, també poden tindre per objecte accedir a la informació pública. En altres paraules, que el dret d'informació reconegut als càrrecs electes en l'article 11 del ROP també pot ser exercit a través de les preguntes, no sols mitjançant la presentació de sol·licituds d'accés. El mateix article 132.3 del ROP destaca el següent:

Les preguntes que es limiten a sol·licitar dades i informacions preexistents podran ser contestades per la delegació competent en el sentit d'haver ordenat als servicis gestors que permeten al seu autor o autora l'accés electrònic a les actuacions municipals corresponents o informant succintament del procediment que cal seguir per a obtindre-la, quan es referisca a dades o documents accessibles en la intranet, en el web municipal o en el Portal de Transparència, d'acord amb el que es preveu en les normes que regulen l'exercici del dret a la informació.

En conseqüència, esta institució considera que el dret d'empara de l'Alcaldia tutela i protegeix el dret d'informació dels regidors, bé siga exercit a través de les preguntes, bé mitjançant la presentació de sol·licituds. Este criteri ha sigut defensat en uns altres expedients de queixa, entre ells, el número 2303659, la [Resolució de consideracions](#) del qual, de data 23/1/2024, pot consultar-se en la nostra pàgina web.

La interpretació formal sostinguda per l'Ajuntament de València genera un resultat injust: que el «dret d'empara de l'Alcaldia» no tinga cabuda quan es tracta de preguntes, encara que en estes se sol·liciten dades i informacions preexistents.

El Tribunal Constitucional, en la [Sentència núm. 115, de 16/10/2019](#), recorda la necessitat d'evitar regulacions que puguen suposar limitacions innecessàries a l'exercici d'aquells drets o atribucions que integren l'estatut constitucionalment rellevant del representant públic i de formular una interpretació restrictiva de totes aquelles normes que puguen constrényer-los, havent d'explicar les raons de la seua aplicació, sota pena, no sols de vulnerar el dret fonamental del representant dels ciutadans a exercir el seu càrrec (art. 23.2 CE), sinó també d'infringir el de la ciutadania a participar en els assumptes públics, art. 23.1 CE.

Quant al fons de la qüestió plantejada en esta queixa, la pregunta presentada amb data 20/4/2026 va ser la següent:

(...) Es prega adjunte una taula que continga el detall de totes les despeses relacionades amb els viatges dels anys 2024, 2025 i 2026 vinculades a les activitats de Las Naves agrupades per data i destinació, indicant l'objecte del viatge, on també s'incloguen detallades les possibles despeses de manutenció, transport, allotjament i qualsevol altra despesa relacionada (...).

La resposta emesa amb data 29/4/2026 va ser la següent:

(...) No s'emet contestació material a la pregunta formulada per no ajustar-se a les exigències establides en l'article 131.2 del Reglament Orgànic del Ple.

Este precepte disposa que la pregunta escrita no podrà contindre més que l'escarida i estricta formulació d'una qüestió, en la qual s'interroga sobre un fet, una situació o una informació, o sobre si s'ha pres o es prendrà alguna decisió en relació amb algun assumpte dins de l'àmbit competencial municipal.

La iniciativa presentada no respon a eixe patró reglamentari. El seu contingut no es contrau a una qüestió concreta, singularitzada i susceptible de resposta directa, sinó que planteja de manera genèrica i indiscriminada una consulta referida al conjunt de les despeses associades als viatges vinculats a les activitats de la Fundació Las Naves durant els exercicis 2024, 2025 i 2026, interessant de manera global el detall de totes elles, agrupades per data i destinació, així com el desglossament de conceptes com manutenció, transport, allotjament i qualsevol altra despesa relacionada.

Es tracta, per tant, d'una formulació d'abast general, mancat de la concreció mínima exigible per a ser tractada com una pregunta en el sentit estricte de l'article 131.2 del Reglament.

La Nota 3/2023 de la Secretaria General i del Ple, relativa a la gestió de preguntes, recorda que la resposta ha de contestar la qüestió plantejada de manera clara, directa, completa i congruent o, si és el cas, motivar adequadament l'absència de contestació. La mateixa Nota precisa que ha d'entendre's per "qüestió" un assumpte, procediment o circumstància concreta, o, en els propis termes del Reglament, una qüestió referida a un fet, una situació, una informació o una decisió. Des d'eixa mateixa lògica interpretativa, no pot apreciar-se ací una qüestió concretament delimitada que permeta una resposta ajustada a estos paràmetres.

Tampoc cal entendre que existisca una primera qüestió autònoma i suficientment determinada susceptible de resposta separada, perquè la pròpia formulació inicial apareix construïda amb tal amplitud que no es referix a un viatge concret, ni a una actuació singularitzada, ni a una decisió determinada, sinó a una pluralitat indeterminada de despeses corresponents a diversos exercicis. Eixa falta de delimitació objectiva impedió oferir una contestació que reunisca les notes de claredat, precisió i congruència exigibles reglamentàriament.

En conseqüència, i de conformitat amb el que es preveu en l'article 132.3 del Reglament Orgànic del Ple i en la Nota 3/2023 de la Secretaria General i del Ple, es motiva expressament l'absència de contestació material a la iniciativa presentada, al no contindre l'escarida i estricta formulació d'una qüestió concreta en els termes exigits per l'article 131.2.

Sense perjudi de l'anterior, cal assenyalar que tots els gastos als quals es referix la iniciativa han sigut realitzats en el marc de les activitats pròpies de la Fundació, en compliment dels seus fins fundacionals i d'acord amb els principis d'eficiència, economia i control en la gestió dels recursos públics.

Així mateix, estos gastos han sigut tramitats conforme als procediments interns de gestió econòmicofinancera i sotmesos als corresponents mecanismes de fiscalització i control,

d'acord amb la normativa aplicable al sector públic local i a les entitats dependents de l'Ajuntament de València (...).

No obstant això, en l'apartat b) de la consideració jurídica quarta de l'informe del secretari general i del Ple de data 5/12/2023 (Nota 3/2023), també es diu el següent:

“(…) B. És possible formular diverses preguntes relacionades amb la mateixa qüestió?

Sorgix el dubte si la pregunta que es formula pels regidors de l'oposició en este apartat es refereix a:

- Si en una mateixa pregunta (iniciativa de control) es poden formular més d'una qüestió sobre la matèria a preguntar, o es vol preguntar el que literalment es diu, és a dir,
- Si es poden formular diverses preguntes (iniciativa de control) sobre una mateixa qüestió.

En el segon cas la resposta és clara. Es poden formular diverses preguntes (com a iniciativa de control) sobre una mateixa qüestió. No obstant això, cal tindre en compte que si es repeteix una mateixa pregunta abans d'haver transcorregut sis mesos, la resposta pot remetre's a la resposta anterior, però no es pot deixar de contestar almenys en estos termes si no hi ha hagut variació en el contingut de la resposta (article 132.3 segon paràgraf). En tot cas la pregunta repetida es computa en el nombre total de preguntes. Entenc que no és esta la qüestió que es planteja pels regidors, malgrat la literalitat.

En el primer cas, és a dir que la pregunta (com a iniciativa de control) continga més d'una qüestió (amb un o més interrogants), en este cas, que ha sigut tractat en la Nota d'esta Secretaria 3/2023 (NOTA A GRUPS I DELEGACIONS. Assumpte: PREGUNTES. Consideracions sobre la seua gestió), remesa recentment als grups polítics i delegacions, la Delegació a la qual va dirigida **ha de respondre com a mínim a la primera qüestió. Opcionalment es pot respondre a les altres qüestions**. Quan la primera qüestió no siga de la seua competència ho indicarà i hauria de respondre a la qüestió que siga de la seua competència.

Així mateix, s'ha de tindre en compte les indicacions de l'article 132.3 del ROP respecte a que la resposta contestarà la qüestió plantejada de manera clara, directa, completa i congruent o motivarà adequadament l'absència de contestació, sense que puguen utilitzar-se expressions indecoroses o ofensives respecte d'algun altre membre de la Corporació.

La problemàtica en este supòsit és què s'entén per “qüestió”. És a dir, si en un mateix interrogant es poden plantejar diverses qüestions. **Este és un tema controvertit en la pràctica i haurien de ser els principis generals, mancant resposta clara en la norma, els que resolgueren esta problemàtica.**

Per qüestió, en termes del Diccionari panhispànic de l'espanyol jurídic, és un assumpte, procediment o circumstància o com indica el propi ROP en el seu article 131.2 primer paràgraf, una qüestió en la qual s'interroga sobre un fet, una situació o una informació, o sobre si s'ha pres o prendrà alguna decisió en relació amb algun assumpte, dins de l'àmbit competencial municipal (...).

En este cas, no consta que l'Ajuntament de València haja contestat, **almenys**, a la primera qüestió i que hi haja facilitat les dades d'esta, és a dir: «el detall de totes les despeses relacionades amb els viatges dels anys 2024, 2025 i 2026 vinculades a les activitats de Las Naves».

De manera voluntària, també es podria facilitar la resta de dades que són objecte de la pregunta: «agrupades per data i destinació, i amb indicació de l'objecte del viatge, on també s'incloguen detallades les possibles despeses de manteniment, transport, allotjament i qualsevol altra despesa que hi estiga relacionada».

El Síndic entén que, de conformitat amb el que s'indica en el referit informe del secretari general i del Ple de data 5/12/2023, estem davant de diferents dades referides totes elles a una mateixa qüestió, «les despeses relacionades amb els viatges», per la qual cosa «es poden formular diverses preguntes (com a iniciativa de control) sobre una mateixa qüestió».

Esta institució considera que, si les preguntes que plantegen els regidors no es responen de manera ràpida, clara i congruent, este procediment de transparència i control no servix per a res, ja que resulta impossible fiscalitzar i participar en la gestió dels assumptes públics, perquè s'impedix injustificadament l'exercici del dret fonamental a exercir el càrrec per al qual han sigut democràticament triats per la ciutadania (article 23 de la Constitució Espanyola).

En altres paraules, una contestació genèrica que evita pronunciar-se sobre totes i cadascuna de les qüestions concretes plantejades en les preguntes o que aborda unes altres de diferents, no és una autèntica resposta i no pot ser acceptada com a tal, ja que és incongruent i impossibilita el control dels assumptes públics. Encara que el regidor puga reiterar les preguntes defectuosament contestades o sol·licitar ampliacions de les respostes, és evident que això genera retards i dilacions injustificades en l'accés a la informació, cosa dificulta en excés les labors de control i fiscalització. Hi ha preguntes que perden tot el seu sentit i interès si es contesten amb mesos de retard.

3 Consideracions a l'Administració

Per tot això, formulem les consideracions següents a l'Ajuntament de València:

1. **RECOMANEM** que, de conformitat amb el principi que consistix a efectuar una interpretació favorable a l'exercici dels drets fonamentals, el dret d'empara de l'Alcaldia tutele i protegeixca el dret d'informació dels regidors exercit a través de la presentació de sol·licituds o de preguntes quan en estes se sol·liciten dades i informacions preexistents.
2. **RECOMANEN** que, en contestació a la pregunta formulada amb data 20/4/2026, es facilite a l'autor de la queixa el detall de totes les despeses relacionades amb els viatges dels anys 2024, 2025 i 2026 vinculades a les activitats de Las Naves.

Segons la llei que regula esta institució, les administracions a les quals van dirigides les nostres consideracions estan obligades a enviar-nos, en el termini màxim d'un mes, un informe on manifestaran si accepten estes consideracions. Si les accepten, hauran d'indicar les mesures que adoptaran per a complir-les. Si no les accepten, hauran de justificar la seua resposta.

Finalment, esta Resolució es notificarà a totes les parts i es publicarà en www.elsindic.com/va/actuacions.

Ángel Luna González
Síndic de Greuges de la Comunitat Valenciana